

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben:	vidéken:
1 hónapra 2 K	1 hónapra 2:50 K
1 évre 24 K	1 évre 31 K

Előfizetés és kifizetés: Székesfehérvár-Tér 1. Telefon 208.

Feljecs szerkesztő: Hajós József.

Vészriadót fujnak a magyarnak!

Mallet, a londoni statisztikai hivatal vezetője, egy beszédben közölte, hogy egész Európában a háború következtében a születések száma jelentősen csökkent Angliában az 1913. évhez viszonyítva a csökkenés az egész lakosság 1/33 százaléka. Ez igen komoly veszteség, — mondotta Mallet — de még mindig kisebb, mint a többi hadviselő államé. Németország a születések csökkenése folytán valamit az esetek és halottak számát is tekintve, lakosságának 4/5 százalékát, Ausztria 5 százalékát, Magyarország pedig 7 százalékát veszítette el.

Megborzadva olvassuk ezeket az ijesztő adatokat. És még jobban elszomorodunk, ha meggondoljuk, hogy városunkban június havában a halálozások a születéseket 75-el felülmúlták. Miniszterileg megállapítva hősi halált halt 42 székesfehérvári katona.

Érzik e mélyen tisztelt olvasóink mit jelent ez? A harcok nagyhatalmak közül mi, a legkisebb számú nemzetiségű a legtöbbet, keresztény lakos-

ságban ugyanis alig esik hősi halál, mert ők véradózat helyett inkább a szaporodó hadimilliók olvasásával „küzködnek.“

Vészriadó ez a szomorú hír, hogy már eddig 7 százalék vesztett el a keresztény magyarságból és hogy országszerte messze felülhaladja a határozási arányszám a születésit. Nem szabad itt könnyelműen vállalt vonogatni, nem szabad sablonos sajnálkozással a dolog felett napirendre térni.

Magyarország népe a növekedésbe való összeszűsü orodás veszélyének, a keresztény Magyarország teljes térvészítésnek van kitéve. A fajnagyság állvoje igen szomorú. Szolgai აღrendeltség fenyegeti. Hangsúlyozzuk, hogy a keresztény magyarság van veszedelemben. Ezt pusztította már a békében is a tüdővész, alkohol és egyke, ez adja a hősi halottak majdnem teljes egészét, ezt pusztítja anyagilag a háború.

Borzasztó helyzet. Örvényítő veszedelem! De ne morfoljunk el azért a bétségbersésbe! Ez nem segít. A nagy veszedelemből merítsünk még nagyobb erőt a vész leküzdésére! Dolgozzunk! Tér igen sok van. Csak röviden: a gyermek és a csecsemővédelem felkarolása, küzdelem a tüdővész az alkohol ellen, a keresztény családapítást elősegítő kedvezőbb gazdasági helyzet teremtése, a keresztény magyarság földhözjuttatása, ösztökölve a piszkos háborus

Drága pálinka.

Nem mindenkinek mondunk ugyan kedves dolgot; de azért ki kell jelentenünk, hogy a kormány soha olyan okos dolgot nem eszeltkedett, mint a mikor a felemelt termelést addóval a pálinka árat a tízszeresére emelte. A drága pálinkából kevesebb korty jut az anyag és üres, napszámos gyomorba, tehát kevesebb kár esik a leromlott s ervezetekben. Innen magyarázható az az örvendétes tény, hogy az alkohólmérgezéses betegek száma 27 százalékról 7 százalékra apadt.

denki. Nem örülnek a pálinkaszivésen látják a részegemberek fogyását; de nem örülnek a gazdák sem, mert nem szivésen fizetik a tízszeres adót.

Ezért fogadták olyan meglepéssel azt a hírt, hogy a pénzügyvizsgálóság a meglepés közepében megegyeztetve, hogy ezidén még egyszer a régi átalányozás mellett törhessék ki törkölyüket, söprájukat.

Minthogy a Székesfehérvári Központi Szeszifőző Szövetkezetel szemben adót emez érvénytelen kedvezmény magának a kincstárnak is százezrekre menő kárával járt, sokáig teljesen megmagyarázhatatlannak tűnt fel előtűnik a dolog.

Most azonban egy kis világosságot a reng felénk a kisüstök pálínkáhozós ködéből. A kisüstön főzött pálinka határozottan olcsóbb volt mint a Szeszifőző Szövetkezet pálínkája, mert hiszen a kisüstösök adócímén alig egyötödnyit fizettek.

Az olcsó pálínkából azonban alighanem igen drága itka lesz. A pénzügyörtség ugyanis kinyomozta, hogy igen sok gazda, azokból a községekben, amelyek az átalányozásra engo-

dosítettek megsemmisítésével, a külföldi magyarság visszatétele, a magyar nép higiénikus nevelése, a középületek, közhivatalok tisztaságának biztosítása mind oly tényezők, amelyek a keresztény magyarság pusztulását életerősen helyrehozzák.

Mindenki, aki szereti hazáját, köteles tehetsége szerint résztvenni a keresztény magyarság megmentésében! Aki ezt a munkát elhárítja, az nem lehet magyar!

dóvt nem kaptak, egyszerűen átoltak egy másik, átálynózó községbe a törkölyüket, ahol aztán suttymban kifőzték azt. A végén még jóízűen a markukba nevettek, hogy sikerült nemcsak a szövetkezetet, de a kintőst is becsapniok!

De most következett a feketelévés. A finácok eszén bajos tuljni! Az idén egész pontos kimutatás készült a bortermésről, ebből igen könnyű volt kibányászni, hogy kinek mennyi törkölye termelt. A kisüstön főzőkört vezető jegyzék segítségével aztán gyerehátját volt megajspítani, hogy kinek a neve alatt főztek ki a b c csempészett anyagot. A választás már könnyen ment. Ezek törkölyírás a bicskék között. Azt mondták, ez így meg sem állanak!

gást követek el, tehát négyezer adóbirszgot fizetnek. Hálamásunk szerint csakély 340—350.000 kormányi birszgról van szó, Ennyiivel lesz drágább a pálinka! A finácok nem haraguznak érte, mert a birszg öt hatodrésze az ő markukat üti, a gazdák azonban vakarhatják a tarsojukat.

Igen sok gazda kétszeresen is csalódott, mert a hosszú várakozás alatt törkölye meglehetősen elromlott, a négyezer birszg tehát annál keservesebben esik neki.

Végre dmesyiben tehát: vesztett a kincstár, mert kevesebb adót kapott, vesztett a szövetkezet mert sok anyagot elempeszek előle, vesztettek a gazdák, mert régi tanulópénzt kell fizemiük. De szőlőgőjön mindnyájuk vigasztalására, hogy vannak, akik mégis csak nyertek néhány ezer koronácskát. A kisüstözés tehát mégsem vesztett teljesen kerba!

Bicskén megkezdtek a Haas féle modern és nagyszabású szeszgyár építését, ami ismét csak a község fejlődésének fog szolgálni.

HIREK.

— József időherceget idővezérré történt kinevezése alkalmából a város közönsége nevében a városi tanács a közeli napokban üdvözölni fogja.

— Katonai kintűntetés. Ullmann Hugó szerkesztő hadnagy koronás arany érdemkeresztet kapott a vitézségi érem szalagján.

— A színházi bizottság ma de. ülést tartott, amelyen a helyi arak emelésével szükséges szerződési változtatásokra egy szűkebb körű bizottságot küldöttek ki.

— Növédelmi iroda. A Keresztény nök szövetsége növédelmi irodáját a kath. körből a Szemináriumba helyezte át. Az irodát mindazon nőknök, kiknek ügyes-bajos dolgot van, figyelmebe ajánljuk. Nyitva van minden pénteken. Minthogy a helyi kath. kör helyisége kicsi a ker. nök szövetségének, — a szeminárium ábédlőjében fogja tartani a ker. nök szövetsége is összejöveteleit.

— Tisztviselőnk figyelmébe. A tisztviselőnk szakosztálya pénteken hat órakor a Szemináriumban összejövetelt tart.

— A próbavágásra vásárolt négy marha husát esztőrtőkön reggel kezdi meg a városi kimerélni két helyen a hatóságilag engedélyezett helyeken.

Zita királynő-uli mészárosnál. A husa árakat még nem állapították meg, de a királynő-uli önköltségi áron fog megfőrténni.

— Ülés. A közzétáti bizottság pénteken de. 11 órakor ülést tart a városházán.

— Burgonya jött. A város közönsége számára ma 2 vagon burgonyát érkezett. A burgonya kimerése f. hó 20-án veszi kezdetét a Vároai boltban és a Ponty udvarán. Mindenki fejjenként 1 kilogrammot fog kapni 1 kor. 40 filléret hatóságilag könyv felmutatása mellett.

— A bicskeli polgári flu és leányiskolába összesen 141 tanuló jelentkezett, és pedig 76 fiu, kik közül 17 vidéki és 59 helybeli; a 65 leány közül 19 vidéki és 46 helybeli. A vidékiek, akik nincsenek annyira tájékozotva, még mindig jelentkeznek felvételre, úgy, hogy a két első osztályra szeptemberre 150nél több tanítványa lesz. Ezek a számok igen jól mutatják, hogy mindazoknak, akik a polgári iskola létesítésén fáradoztak, azzal az érveléssel, hogy nagy a tanulási vágy Bicskén, igazuk volt s az intéző körök a lehető legjobb helyen és leghalásabb, a kultura iránt fogékony vidékiek adtak alkalmat a haladásra.

Bis hündert L. Én kelőlem eljen Feld Zsigmond bírálási szar, vagy százhuz évig, de ne a mi penitenció. Ez az ártatlan tréfát engedte meg magának Szekula Gyula fővárosi bizottsági tag, midőn arról volt szó, hogy Feld Zsigmond városigényi bűdjét a f.áros újabb szubvencióval támogatassa. Hogy ez a S.ó-lásmondás: „bis hündert”, hogy ez S.ók-ós a pesztagotban és hogy ez zsidó ezeken többször, ez ugy- bar éppen úgy n. m. v. kedvezőtlen leni a zsidóságra, mint ahogy a kármesterek nem szíveszenek fel, ha valaki a vastag nyakat emlegeti, és Déri alpolgármester, aki azon az ilésen elnökölt, bizonyára nem szíveszenet volna fel, ha Szekula egy közműfont okoskodást lutebárusnak mihoúsított volna, vagy egy nagyon határozott kijelentést azzal próbál megingatni, hogy: nono, a tisztelt előttem szoló nem római pápa, tehát nem csatlakozhatatlan. Egy szóval, az ilyen vicces közlelyeket senki sem emlegeti felekezeti éllel, annál meg- lepőbb tehát, hogy Déri alpolgár- mester ingerülten szolt rá Szeku- lara; hogy tartózkodjék az ilyen „felekezeti izu” megjegyzésektől. Megdöbbenünk. Hol volt itt a felekezeti iz? Egy közkeletu zsidó vicc applikálásán má felveti a felekezeti kérdést? Vagy mert Feld zsidó, őt nem szabad zsidóval illetni? És a főváros alpolgárme- sterében egész magától értetődőg, tömörül az az agresszív érzékeny- ség, amely nemcsak a kritikai, de az ártatlan viccet sem tűri s amely gógós, mint a hódító főlénye valamely léleptert gyarmaton. Miért hordult fel az alpolgármester a zsidósággal képviselőkkel, amikor csak annyit mondtak, hogy Feld Zsigmond eljen bis hündert? Talán mert egyttal azt is mondák: de ne a főváros pénzéből eljen? Hogy egy zsidóembertől megtagadják a főváros közpénzeit! Tisztára ami- szentülzimus. Nem is tag. dítak meg. Az alpolgármester szabadlúvsége győzött, Feld Zsigmond megkapta a szubvenciót. Valószínűleg nem a „Börsé Viki” című felékmű- mert ő benne megint a zsidó agó- sikerült — megsértetni és szub- vencióval a liberalizmust kellet megint eredeti fényességére síkítani. Szegény jó öreg Szekula pedig még ma is nyilatkozatokban tisz- tazzza magát, de minden hasztalan, ő már szigmatizált antiszemita, mert egy zsidóvalcell utjába állott egy pillanatra Feld Zsigmondnak. (Uj Nemzedék.)

— **Kisemberek védelme.** A közlemezési miniszter rendeletet bocsátott ki, hogy a kisemberek a fontosabb élelmiszert kiosztá- nál előnyben részesítendők. E gocialis intézkedés folytán a rokkantak, a hadisegélyesek, kis- hivatalnokok, munkások piros betűs hatósági bevásárlási könyv- vel fognak kapni, melyre az ele- mismiszerjegyeket korábban fogják kézhez venni s így az elsőrendű élelmiszert szükségleteikhez hama- rabb juthatnak hozzá a kereske- dőknel.

— **A légi postát megszüntették.** A Budapest és Bécs közötti alig három hete megindult légi postát a bécsi posta és távirátgázgatás közlése szerint holnapról kezdve további intézkedést meg fogják szüntetni. A hír ebben a hivata- los formában csupán megértesítse

Wekerle miniszterelnök mai kijelentésének, ki a többszörös légi szerencsétlenség miatt egy hozzá intézett interpellációra ma hason- lítottan nyilatkozott a Házban.

— **Szappan** a következő keres- kedőknel kapható: Adler Léo, Bursi Lipó, Bátor József, Brust Katalin, Peicete Mihály, Froimner Ernő, Feischmann Géza, Gaál Simon, Haden Antal, Hári István, Kálmár István, Heller Ede, Kollin Vilmos, Kutner Simon, Kámsz Rudolf, Lichtneckert Ferenc, Lö- vinger Albert, Martin Soma, Miklós Mihály; Peicik Adolf, Perlaky Nőverek, Rosentag L., Sziklai Béla, Sziksz András, Singer Ignác, Seitl Teréz, Schwarz Alajos, Schwarz Márkus, Steiner Lajos, Tehel Miksa, Tujner János, Weisz Sándor, Weisz Fülöp, Varga István, Weisz József, Wolkenstein Janka, Köz és magán- tisztviselők 17-es honvédek b. csp., Városi bolt, Közraktár fogy. szövé- Fűs Pal, Szigethy Testvérek, Béler- Ódon, Deutsch Adolfin.

— **Zsidógimnázium.** Egyszer- ször kis eset. A budapesti zsi- dógimnázium eladó. Nem tud- juk felépíteni, mert nincs rá pénz. A gazdag zsidóság, amely- nek tipikus alakjai pezsgőben fűdnek, s akik vagyontokat költenek haszontalanságra, sa- jtu kulturájuknak azarólói. Beiga- zolódia az a régi tétel, hogy *ami nem jó üzlet, az nem kell nekik.* Ez a gimnázium pedig őknek nem jó. De minok is az építéso? Legfeljebb arra volna való, hogy a kereszté- ny k meneküljenek bele a zsi- dók élől, akik az állam és a város pénzén gyönyörűen ne- velődnek. Végtelenül kényel nes kik nevenét százelek keresztény adgarasából kineveltetni az őt százelek apró böhereit, akik észszól többséggel vezetnek a székfőváros területén lévő kö- zépiszkolokban. Szegény naly

— **A cukorkaárak maximitása.** Jó ideje már, hogy a cukorkaár- letében s mindenütt, ahol cukor- kát árulnak, csak méregdrágán lehet vásárolni ilyen árut. A cu- korka ára óriási módon emelke- det, a közönséges fajták ára 20-25-30 korona, a finomabb fajtát 40-45 koronán vásárolják. A láncokereskedelem erre az áru- mára a háború második, harmá- dik esztendejében rátette a kezét s különösen a gáliciták érté- ek paraskodás, a kormány, a ható- ságok telenül nézték azt a hallat- lan drágítást, amelyet a cukorka- árakkal ízték Most végre hozzá látnak a cukorkaárak maximitá- sához is s közönséges fajta kilóját 6 koronában állapítják meg, a finomabb fajták ára 9 koronáig emelkedik. Valószínű azonban, hogyha a maximális árak életbe- lépnek — kiürülnek a cukrosbol- tok is, mert olcsó áron nem fog- nak árusítani cukrot.

— **Adományok.** A hadsegélyző hivatalhoz a következő adományok érkeztek: gróf Nádasdy Tamásné 1000 K, Skalla Ferenc 100 K, Ál- lamépítészeti hivatal 40 K, Deutsch Manó és fia 28 K, Osztrák-Magyar Bank tisztviselői 15 K.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mind- azoknak, kik felejlhetetlen jó apánk Póltz Károly temelésén megjelentek, részvétükkel fájdal- munkon bármily módon enyhi- teni szíveket voltak, fogadják há- lás köszönetünket. A—gyászoló Póltz család.

A rekvirált vörösriz fürdőkalyha hengerek pátására igen jó minőségű hadi hengereket azonnali es jutányos áron kaphatok. Soos Sándor víz- vezetési vállalkozónál Szekesfeh- érvár, Nador-utca. Telefon 336.

— **Ézert, csemegeszőlőt, dinyét, őszibarackot, káposztát, uborkát, ugyszinté más lőzelek-felét nagy tételekben megvesz Bogayy Vö- rösmary-tér 2. szám.**

Közhős ellen kitűződen bevált a Szekesfehervári központi szesz- földi vezetése. Egy dnyé az 136 korona kapható Szék. Róbert Károly király téri gyógyszeriarásban. — **Tégelyben adandó szerekhez tégelyhiány miatt a tégelyeket tessék ma gukkal hozni.**

APROHÍRDETÉSEK

Bérbe keresteik szeptember 1-re 3-4 szobás magán lakás mellékhelyiséggel. Cím a kiadó- hivatalban.

Jégszeleány, asztalok, padok, üvegek eladó. Palota-u. 8. sz.

Egy két lövő parasztkörsi el- adó. Tolnai-utca 14.

Eladó bútorok. Ferenc József tér 3. szám alatt (földszint) néhai Brunkala Vilma hagyatékához tar- tozott régi asztalka, képek, konyha- asztal, villanycsillár, cserépkályha, lámpák, löszörmadrac, fogas, szentartó, tányérok, nippel stb. folyó hó 25.én és 26.án délután 3-9 ig.

Tarlórépa-mag

fajúsztá, elsőrendű idei termés fehér kerek, kilója 85 K, kapható és meg- rendelhető:

BOGYAY-nál

Vörösmary-tér 2. sz.

Nagyobb szőlőtelep. avagy kisebb mező- gazdasággal egybe- kötött szőlőbirtok ke- zelésére, — esetleg egy jobb jövőjű

központi szeszfözde vezetése

ajánlkozik elsőrendű munkát. Cím:

KUPANYI IMRE

központi szeszföldi- üzemvezető, Szék- esfehervár.

Ugyanott 400 liter kitiűnő minőségű sa- ját termésű fajbor eladó.

Csepplést vállal

egyzség szerint uradalomba ujonnan kijavított gépepek- kel, ugyszintén kisebb csep- léseket gazdáknál helyben motor gépekkal.

Ugyanitt ujonnan kijavított motor és gőzcsepplők eladó.

FEJES BERTALAN gépgyára, Szekesfehervár, Deák Ferenc-utca 17.